
Spis treści

Wstęp	9
Rozdział 1. Gospodarka w starożytności. Znaczenie handlu dalekosiężnego . . .	15
1.1. Uwagi wstępne	15
1.2. Cywilizacja sumeryjska (mezopotamska)	16
1.3. Egipt i Fenicja	17
1.4. Chiny i Indie	20
1.5. Grecja	22
1.6. Rzym	25
Pytania i problemy do dyskusji	31
Literatura zalecana	31
Rozdział 2. Wytwórczość i handel międzynarodowy w średniowieczu (500–1500)	33
2.1. Przesłanki rozwoju gospodarczego w średniowieczu	33
2.2. Rolnictwo podstawą rozwoju gospodarczego w średniowieczu	36
2.2.1. Stosunki agrarne	36
2.2.2. Postęp techniczny w rolnictwie	39
2.3. Restytucja gospodarki towarowo-pieniężnej	41
2.3.1. Rzemiosło i rozwój sił wytwórczych	41
2.3.2. Rozwój miast średniowiecznych	42
2.3.3. Pieniądz; powstanie nowych instytucji finansowych	44
2.4. Nowe przestrzenie w handlu międzynarodowym	47
2.4.1. Cechy charakterystyczne handlu w wiekach średnich	47
2.4.2. Handel bizantyjski	48
2.4.3. Osiągnięcia gospodarcze Arabów	50
2.4.4. Handel śródziemnomorski	52
2.4.5. Handel w Europie Zachodniej	54
2.4.6. Związek hanzeatycki	55
2.4.7. Pozaeuropejskie centra gospodarcze średniowiecznego świata	57
Pytania i problemy do dyskusji	58
Literatura zalecana	59
Rozdział 3. Budowanie rynku światowego (1500–1800)	60
3.1. Determinanty wzrostu gospodarczego	60
3.2. Kształtowanie się systemu kapitalistycznego w rolnictwie i przemyśle	64

3.2.1. Zmiany w ustroju rolnym	64
3.2.2. Zaawansowanie techniki rolnej	68
3.2.3. Wzrost znaczenia przemysłu	71
3.2.4. Wczesna industrializacja	74
3.3. Cechy kapitalizmu handlowego	77
3.4. W kręgu gospodarki atlantyckiej	85
3.4.1. Okres dominacji handlu iberyjskiego	85
3.4.2. Przewaga Holandii w handlu międzynarodowym	88
3.4.3. Ekspansja gospodarki angielskiej	91
3.4.4. Francuski model nacjonalizmu gospodarczego	95
3.4.5. Handel w pozostałych regionach Europy	96
3.4.6. Rozwój gospodarek pozaeuropejskich	97
Pytania i problemy do dyskusji	99
Literatura zalecana	99
Rozdział 4. Rozwój gospodarczy świata w dobie triumfu liberalizmu ekonomicznego (1800–1870)	101
4.1. Przesłanki rozwoju	101
4.2. Wzrost produktywności rolnictwa	105
4.3. Postęp industrializacji w skali światowej	110
4.4. Międzynarodowe stosunki handlowe	118
4.5. Światowy ruch kapitału	123
4.6. Postęp w transporcie i komunikacji	126
4.7. Dynamika dochodu narodowego	129
Pytania i problemy do dyskusji	130
Literatura zalecana	131
Rozdział 5. Ukształtowanie się gospodarki światowej (1870–1914)	132
5.1. Czynniki postępu	132
5.2. Cechy kapitalizmu monopolistycznego	135
5.3. Zmiana trendów w gospodarce światowej. Pojawienie się nowych mocarstw gospodarczych	141
5.4. Powstanie gospodarki światowej (początek XX w.)	147
5.5. Zmiany w strukturze dochodu narodowego	153
Pytania i problemy do dyskusji	155
Literatura zalecana	155
Rozdział 6. Dezintegracja tradycyjnego międzynarodowego podziału pracy (1914–1939)	157
6.1. Charakterystyka okresu	157
6.2. Pierwsza wojna światowa i jej gospodarcze konsekwencje	161
6.3. Stabilizacja systemu kapitalistycznego – „złote lata 20.”	170
6.4. Wielki kryzys gospodarczy, jego skutki i próby przezwyciężenia – lata 30.	175
6.5. Wzrost dochodu narodowego w okresie międzywojennym	186
Pytania i problemy do dyskusji	188
Literatura zalecana	189
Rozdział 7. Ewolucja gospodarki w okresie drugiej wojny światowej i w pierwszych latach odbudowy (1939–1947)	190
7.1. Przemysł wojenny	190
7.2. Wydatki i straty wojenne. Koszty odbudowy	195

7.3. Determinanty rozwoju. Narastanie dysproporcji gospodarczych	200
7.4. Poziom wyżywienia i produkcja rolna	203
7.5. Trudności w handlu międzynarodowym	205
7.6. Nowy ład walutowy	210
7.7. Dysproporcje w światowym dochodzie narodowym	212
Pytania i problemy do dyskusji	214
Literatura zalecana	215
Rozdział 8. Gospodarka światowa w szczytowym okresie „zimnej wojny” (1947–1956)	216
8.1. Tło polityczne i gospodarcze	216
8.2. Przemiany w przemyśle i rolnictwie	220
8.3. Międzynarodowy handel i międzynarodowe finanse	227
8.4. Tendencje integracyjne	232
8.5. Dobrobyt w państwach Zachodu	234
Pytania i problemy do dyskusji	236
Literatura zalecana	237
Rozdział 9. Świat w okresie podboju Kosmosu i ekspansji gospodarczej Zachodu (1956–1970)	238
9.1. Stymulatory rozwoju	238
9.2. Kierunki rozwoju poszczególnych regionów świata	241
9.2.1. Świat Zachodu	241
9.2.2. Blok socjalistyczny	247
9.2.3. Trzeci Świat	250
9.3. Międzynarodowe obroty towarowe i kapitałowe	252
9.4. Instytucjonalizacja życia gospodarczego	259
9.5. Rekordowy wzrost dochodu narodowego	263
Pytania i problemy do dyskusji	266
Literatura zalecana	267
Rozdział 10. Gospodarka światowa w obliczu recesji w ostatnim dwudziestolecu podziału politycznego świata (1970–1989)	268
10.1. Warunki postępu	268
10.2. Bariery rozwoju	272
10.3. Osiągnięcia i problemy gospodarcze regionów świata	279
10.3.1. Kraje wysoko rozwinięte	281
10.3.2. Kraje realnego socjalizmu	286
10.3.3. Świat semiperyferii i peryferii	290
10.4. Zmiany w handlu światowym	294
10.5. Narastanie współzależności międzynarodowej	299
10.6. Kształtowanie się dochodu narodowego	303
Pytania i problemy do dyskusji	306
Literatura zalecana	307
Rozdział 11. Nowy ład ekonomiczny w latach 90. XX w.	309
11.1. Świat po załamaniu się systemu komunistycznego	309
11.2. Charakterystyka podstawowych wskaźników makroekonomicznych	312
11.3. Zmiany strukturalne w gospodarce światowej	318
11.4. Proces międzynarodowej integracji ekonomicznej	320
11.5. Znaczenie globalizacji w gospodarce światowej	325

11.6. Poziom i dynamika dochodu narodowego w latach 90. XX w.	330
Pytania i problemy do dyskusji	334
Literatura zalecana	335
Rozdział 12. Tendencje rozwoju gospodarki światowej na przestrzeni dziejów	336
12.1. Ewolucja gospodarki od starożytności do współczesności	336
12.2. Długookresowe trendy	352
Pytania i problemy do dyskusji	370
Literatura zalecana	372
Bibliografia	373
Indeks nazwisk	387